

STOP!
VRŠNJAČKOM
NASILJU

**SVAKO ČETVRTO
DETE U SRBIJI
ŽRTVA JE
VRŠNJAČKOOG
NASILJA!**

UVODNA REČ

Aleksandra Martinović

OSNIVAČ UDRUŽENJA „DRUG NIJE META“

Svako četvrto dete u Srbiji je, sudeći po zvaničnoj statistici, žrtva vršnjačkog nasilja.* Statistika je neumoljiva i hladna. Ona identificuje, registruje, sabira i oduzima. Ona je, međutim, nemoćna pred brojem ožiljaka koje zlostavljanje ostavlja na dečjoj duši. Njih registruju i svesne su samo žrtve nasilja. Oni ih prate kroz ceo život i podsećaju na strahote koje se ne bi desile da smo na vreme učinili sve što je bilo u našoj moći da ih predupredimo.

* Istraživanje Unicefa

GODINAMA JE SRBIJA GLEDALA kako se novinski stupci pune naslovnica o brutalnom nasilju deteta nad detetom. Najpre se šokirala i iščuduvala, a potom to zaboravljala nakon tri dana. Svrishodnih akcija nije bilo. Portal SrbijaDanas.com je onda u septembru 2015. godine rešio da stane na put kolektivnoj amneziji, odlučio da sve svoje kapacitete usmeri ka kontinuiranoj, preventivnoj, suštinskoj, a ne samo deklarativnoj «borbi» protiv vršnjačkog nasilja. Projekat je ubrzo prerastao u udruženje „Drug nije meta“. Udruženje je ubrzo preraslo u zajedničku misiju svih nas. Verujem i vas.

Slagali bismo kada bismo rekli da je uvek bilo lako. Nije. Posebno ne onda kada su nas očajni roditelji, ruku punih dokumenata, prijava i molbi poslatih na brojne adrese, gledali kao jedini spas za svoju porodicu. Onda kada bi nam, posle radiionice u nekoj školi, prišlo dete i najtišim glasom na svetu ispričalo ono što nikom nije smelo da kaže. Slagali bismo i kada bismo rekli da smo mislili da možemo da promenimo svet. Nismo. Verovali smo, i dalje verujemo, da menjamo pojedince. Pojedince koji čine svet, jednog po jednog. Ne bi bila istina ni da kažemo da smo nakon dve godine žustre borbe i ogromnog truda uspeli da uradimo sve što je deci u Srbiji potrebno.

Nismo, iako su iza nas stotine škola uključenih u projekat, hiljade učenika kojima smo prenosili poruke prijateljstva, ispravnog načina komunikacije i razmišljanja, desetine hiljada podeljenih priručnika, podrška više od 100 javnih ličnosti, stotine nastavnika koji su držali nastavu u „Drug nije meta“ majicama, najmanje 2.000 tekstova objavljenih o temi vršnjačkog nasilja, SOS linija Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja za prijavu nasilja u školama, koja je nakon našeg upornog zaloganja počela da ispunjava svoju namenu. Iza nas je prva konferencija o vršnjačkom nasilju, saradnja sa regionom, članstvo u svetskoj asocijaciji protiv vršnjačkog nasilja, programi za dugoročnu prevenciju vršnjačkog nasilja, treninzi za asertivnu komunikaciju i mnogo uložene energije i ljubavi...

Nećemo biti skromni - uradili smo mnogo, ali čeka nas još više. **POKRENULI SMO LAVINU.** Ogromnim naporima i velikom željom. I istina je da tu lavinu sada ništa ne može da zaustavi, jer je nas koji verujemo da zajedno možemo da osiguramo osmeh svakog deteta u Srbiji svakog dana sve više. Zato imamo da vam kažemo još samo jednu stvar – dobro nam došli. Zajedno ćemo učiniti velike stvari.

“

Projekat „Drug nije meta“ pokrenuli smo sa idejom da prekinemo kolektivnu amneziju, delujemo preventivno, a ne samo onda kad do tragedije dođe.

TRAGIČNE POSLEDICE VRŠNJAČKOOG NASILJA

Kada smo u septembru 2015. godine pokrenuli projekat „Drug nije meta”, Srbija je već upoznala najtragičnije posledice vršnjačkog nasilja

POGREŠNO SMO VEROVALI da netrpeljivost među vršnjacima kulminira prekornim pogledima na školskim hodnicima, kao u lošim američkim filmovima za tinejdžere. A onda se desilo ono najstrašnije. Aleksa i Andjela. Oboje su se zvali na slovo A, oboje su iskusili brutalno zlostavljanje svojih školskih “drugova”, i oboje su odlučili da prekinu mučenje skokom u smrt. Oboje su bili samo deca sa pravom da žive u svetu koji će im dopustiti da postanu ljudi. A onda su postali večna opomena za svakog odgovornog pojedinca našeg društva.

Oboje su se zvali na slovo A, oboje su iskusili brutalno zlostavljanje svojih školskih “drugova” i oboje su odlučili da prekinu mučenje skokom u smrt

Kada smo započeli projekat, stepen svesti našeg društva, informisanosti i edukovanosti bio je alarmantno nizak. Tradicionalno, u našem društvu nasilje među školskim drugovima tumačeno je kao proces odrastanja, od koga se očvrsne i postane čovek, a odluka da od nekoga tražimo pomoć kao nešto što rade tužibabe i kukavice.

Pre nego što smo pokrenuli projekat „Drug nije meta”, vršnjačkim nasiljem se u Srbiji bavilo deklarativno, a ne kontinuirano, posvećeno i preventivno. Ogroman trud je bio potreban da se nešto promeni. Ogromna želja celog našeg tima. I isplatilo se.

OSNIVANJE UDRUŽENJA „DRUG NIJE META“

PRIMARNI CILJ PODIZANJE NIVOA BEZBEDNOSTI DECE I MLADIH

VELIKI USPEH koji smo ostvarili motivisao nas je da budemo još bolji i da uložimo još više energije. Zato smo odlučili da, pored toga što smo kao medij dali maksimum alarmiranjem javnosti i ukazivanjem na sistemske probleme i propuste, osnujemo i udruženje „Drug nije meta“

The screenshot shows a news article from SD Srbija Danas dated April 9, 2018. The headline reads: "Drug nije meta" o značaju prevencije: Obeležen Međunarodni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja (VIDEO)". Below the headline is a video thumbnail showing a group of people at an event.

The screenshot shows a video interview on Blic Sport's website. A man in a white t-shirt with a 'Drug nije meta' logo is speaking. To his right is a sidebar with various news items and a 'Komentari' section.

The screenshot shows a news article from PTC titled "Sve češće nasilje među decom". It includes a photo of a panel discussion and a sidebar with five numbered points summarizing the conference's findings.

PODRŠKA DRŽAVNIH INSTITUCIJA I NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Koliko je našem društvu bila potrebna efikasna i kontinuirana prevencija vršnjačkog nasilja, možda najbolje ilustruje podrška koju smo dobijali od samih početaka projekata

Ministarstvo omladine i sporta, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sekretarijat za obrazovanje, Grad Beograd, Kancelarija za mlade, samo su neke od institucija koje su prepoznale značaj našeg rada, a poseban vetr u ledā davalā su nam udruženja prosvetnih radnika i roditelja širom Srbije.

STO JAVNIH LIČNOSTI I JEDNA IDEJA

Od prvih dana projekta javne ličnosti stale su uz nas fotografijući se u majicama sa logom projekta „Drug nije meta“. Postavljajući fotografije na svojim kanalima na društvenim mrežama, pomogli su nam kao idoli dece i mladih, da raširimo našu poruku drugarstva.

U majicama na kojima je logo kampanje fotografisalo se više od 100 poznatih ličnosti. Pomenućemo samo neke - članovi Yu grupe, Neverne bebe, Đule Van Gogh, ekipa iz Državnog posla, Ivan Bosiljić, Alekса Jelić, Sara Jovanović, Nataša Bekvalac, Tijana Dapčević, Vanja Bulić, Brankica Sebastijanović, Nina Janković, Nevena Božović, Vanja Grbić, Goca Tržan, Viktor Savić, Jelena Tomašević, Kiki Lesendrić, Prljavi inspektor Blaža, Aja Jung, Danijel Kajmakoski, Nada Macura, Mima Karadžić, Marko Živić i mnogi drugi.

Imajući u vidu trenutak u kome živimo i činjenicu da deca i mlađi najveći deo slobodnog vremena provode na internetu, posebno smo se fokusirali na slanje poruke protiv vršnjačkog nasilja kroz kanal koji je za današnje generacije zamenio televiziju – YouTube.

SVI NA STADIONU NAVIJALI ZA ISTI TIM

Želeći da doprinesu našem trudu za srećnije i bezbednije detinjstvo dece u Srbiji, vodeći sportski klubovi u zemlji pružili su nam podršku noseći na utakmicama, umesto dresova svojih klubova, majice sa logom projekta „Drug nije meta“.

Projekat „Drug nije meta“ porukama prijateljstva, ljubavi i tolerancije ujedinio je Crvenu zvezdu, Partizan, Vojvodinu, Radnički, košarku i fudbal, navijače...

KAKO SE GRADILO POVERENJE

Danas, naša Fejsbuk zajednica broji gotovo **20.000 PRATILACA**, 20.000 istinskih boraca za pravo detinjstvo koje zaslužuje svako dete i njegovi roditelji

Drug nije meta

DrugNijeMeta

STOP! VRŠNJAČKOM NASILJU

Send Message

Community 5.0 ★★★★☆

About See All

Typically replies within a few hours

Send message

srbijadanas.com

Community

English (UK) English (US) Hrvatski

Cpnciq - Shqip

Privacy Terms Advertising AdChoices

Cookies More

Facebook © 2018

POSEBNU PAŽNJU POSVETILI SMO RAZVIJANJU KOMUNIKACIJE sa decom, mladima, roditeljima, prosvetnim radnicima. Zato smo, kao online medij apsolutno svestan značaja interneta u savremenom svetu, pokrenuli Fejsbuk stranicu „Drug nije meta“. Vremenom nam je ukazivano sve veće poverenje, pa smo svakodnevno dobijali poruke od žrtava, njihovih roditelja, ali i zabrinutih nastavnika koji su nas upozoravali na stanje u školama.

KAKO SMO UJEDINILI ŠEST MINISTARSTAVA

Svakodnevno dobijamo poruke podrške, ali i molbe za pomoć. Poverenje koje smo izgradili, dovelo je do toga da upravo mi dobijemo snimak brutalnog prebijanja učenice Tehničke škole u Arandelovcu.

Vođeni idejom da javnost mora da bude upoznata sa ovim slučajem i da je neophodno alarmirati kako roditelje i decu, tako i školski kadar i resorno ministarstvo, snimak smo objavili i izazvali burnu reakciju javnosti. Uz nas su stali svi mediji u Srbiji, a reakcije na naše pisanje došle su do samog državnog vrha – predsednika Republike Srbije Aleksandra Vučića.

“

Aleksandar
Vučić

PREDSEDNIK
REPUBLIKE SRBIJE

Moramo se
boriti svim
zakonskim
sredstvima i
preventivno
delovati kako
bi se broj
slučajeva
vršnjačkog
nasilja
smanjio.

Mnogi su tek tada shvatili da je vršnjačko nasilje naša realnost koju moramo da promenimo. Lavina koju smo pokrenuli rezultirala je formiranjem Ministarske grupe za prevenciju vršnjačkog nasilja među mladima u Srbiji, koju će činiti predstavnici šest ministerstava i čiji je cilj da se propisi iz raznih ministerstava ujednače, te da se pojasne procedure u smislu gde prestaje nadležnost jednih, a počinju ingerencije drugih.

PRIRUČNIK „DRUG NIJE META“

PRIRUČNIK JE U ŠTAMPANOJ VERZIJI STIGAO DO 10.000 UČENIKA I NJIHOVIH RODITELJA, DOK JE SA INTERNETA PREUZET VIŠE OD 30.000 PUTA.

NAŠA MISIJA DA INFORMIŠEMO I EDUKUJEMO roditelje i decu, ostvarena je i kroz priručnik koji smo kreirali u saradnji sa Odeljenjem za borbu protiv visokotehnološkog kriminala pri Ministarstvu unutrašnjih poslova, Centrom za prevenciju devijantnog ponašanja kod mladih „Target“ i kliničkim psihologom Aleksandrom Janković. On ima za cilj da jednostavno i slikovito predstavi i prepozna oblike nasilja, kao i da pruži praktične savete o tome kako da se problemu vršnjačkog nasilja stane na put.

RADIONICE KROZ KOJE SMO SVI UČILI

U saradnji sa Centrom za sprečavanje devijantnog ponašanja kod mladih iz Novog Sada „Target“ organizovali smo radionice u beogradskim osnovnim školama. Fokus je bio na prevenciji vršnjačkog nasilja na internetu, koje je poslednjih godina ekspanzijom interneta i društvenih mreža u konstantnom porastu.

Na radionicama su pokrenute mnoge važne teme – zaštita na internetu, komunikacija u online svetu i njene specifičnosti. Posebno je simptomatično da su edukatori, svaki put kada bi sa učenicima razgovarali o tajnim grupama na društvenim mrežama koje se otvaraju sa idejom da se neko od vršnjaka degradira i ismeva, dolazili u situaciju da učenici priznaju da su se takvi slučajevi dešavali i u njihovom okruženju. To je bio još jedan signal da nas u budućnosti čekaju veliki izazovi.

ZAŠTO SU NASTAVNICI OBLAČILI ISTE MAJICE

VELIKI BROJ ŠKOLA kontaktirao nas je sa idejom da se priključi akciji. Naši predlozi su uvek bili da sa učenicima razgovaraju o vršnjačkom nasilju kako bi preventivno delovali, kao i da časove odeljenskih zajednica iskoriste za razgovor na ovu temu vođeni priručnikom „Stop vršnjačkom nasilju“. Svesni da nastavnici predstavljaju model na koji se učenici ugledaju, došli smo na ideju da se nastava organizuje u „Drug nije meta“ majicama. Na taj način su nastavnici poslali veoma snažnu poruku učenicima i celom društву. Više od 200 nastavnika se pridružilo akciji. Zahvalni smo im na tome i nastavljamo dalje.

PRVA KONFERENCIJA O VRŠNJAČKOM NASILJU

Nakon dve godine aktivnog rada u oblasti prevencije vršnjačkog nasilja 31. maja 2017. godine u Domu omladine organizovali smo Prvu konferenciju o vršnjačkom nasilju.

Publika, koju je činilo oko 500 učenika osnovnih škola, upoznala je problem vršnjačkog nasilja iz različitih uglova tokom dve panel diskusije. Znanje i iskustva koja smo razmenili, motivisali su nas da istrajemo u ideji da se jednom godišnje ujedinimo i širimo drugarstvo. Ideja je da konferencija postane tradicionalna, a kako se naš projekat ubrzano širi na region, nadamo se da će se uskoro stvoriti uslovi da Balkan ujedini poruka prijateljstva i drugarstva.

AMBASADORI DRUGARSTVA

Nakon dve godine iskustva rada u oblasti prevencije vršnjačkog nasilja, poseta velikom broju škola, brojnih razgovora kako sa stručnjacima, tako i sa decom i roditeljima, došli smo do zaključka da je Srbiji neophodan jedinstven i kreativan program u borbi protiv vršnjačkog nasilja. Stavljanje akcenta na ispravan način komunikacije, ovladavanje veštinama prepoznavanja začetaka vršnjačkog nasilja, kao i razvijanje komunikacionih tehnika u borbi protiv njega, elementi su koji čine prevenciju i bazu našeg budućeg delovanja.

Vodenim tom idejom ostvarili smo saradnju sa psihološkinjom Ljubicom Bogetić, koja je za potrebe projekta „Drug nije meta“ napisala program „Ambasadori drugarstva“. Program je zasnovan na priručniku, odnosno jednostavnom i uzrastu prilagođenom sadržaju, i radionicama koje za cilj imaju smanjivanje mogućnosti da do vršnjačkog nasilja uopšte i dođe. Dugoročni cilj programa, pored prevencije vršnjačkog nasilja, jeste i poboljšanje komunikacije, kako u vršnjačkim grupama, tako i u kasnijem životu, sa idejom da od najranijeg uzrasta radimo na tome da svako dete odraste u zdravog i funkcionalnog člana našeg društva.

Program „Ambasadori drugarstva“ izdvaja sistem kapilarnog prenošenja znanja i veština - ovakav pristup omogućava mnogo šire delovanje, a posebno je značajna činjenica da svi učenici na ovaj način postaju vršnjački edukatori, što ne samo da u njima budi osećaj odgovornosti, već i otvara prostor za bolje razumevanje problema i dublju prevenciju. Svaka škola koja se priključi programu dobija Diplomu zahvalnosti i doprinosa celom društvu.

SAJT „DRUG NIJE META“

The screenshot shows the homepage of the Drug Nije Meta website. At the top right, there is a navigation bar with links to 'NASLOVNA', 'O NAMA', 'VESTI', 'PROJEKTI', and 'KONTAKT'. Below the navigation is a large image of a person's head with a hand over their face, and the word 'STOP' written on the hand. To the left of the main content area, there is a sidebar with the 'Drug Nije Meta' logo and a section titled 'KAKO MOŽEŠ DA POMOGNEŠ?' followed by three numbered steps: '01 / Proširi svest o problemu', '02 / Pridruži se', and '03 / Preuzmi aplikaciju'. At the very bottom of the page, there is a footer with the text 'IAKO JE NA PORTALU SrbijaDanas.com' and a paragraph describing the project's purpose.

NASLOVNA **O NAMA** **VESTI** **PROJEKTI** **KONTAKT** | [SrbijaDanas.com](#)

NAŠA PRIČA:
Kako smo pokrenuli lavinu
i stali na put vršnjačkom nasilju

Pridruži se ➤

**KAKO MOŽEŠ
DA POMOGNEŠ?**

01 / *Proširi svest o
problemu*

02 / *Pridruži se*

03 / *Preuzmi
aplikaciju*

Sajt **DrugNijeMeta.rs** je konstantan izvor informisanja o projektu, misiji i viziji našeg tima, planovima, postignutim rezultatima, kao i problemima koje je potrebno rešavati.

IAKO JE NA PORTALU SrbijaDanas.com još 2015. godine otvorena posebna kategorija „Drug nije meta“ koja prati aktivnosti u okviru projekta, kao i sve aktualnosti kada je reč o problemu vršnjačkog nasilja, želeli smo da na internetu stvorimo jedinstven prostor koji će slaviti drugarstvo, ali i opominjati društvo i suzbijati vršnjačko nasilje.

Pored toga, na sajtu se mogu pronaći svi materijali na kojima smo radili, poručiti majice, a svi koji žele da daju doprinos našoj borbi za detinjstvo bez suza, mogu da popune pristupnicu i postanu članovi našeg udruženja.

APLIKACIJA **ČUVAM TE**

Čuvam te

U OKVIRU PROJEKTA „DRUG NIJE META” kreirana je aplikacija „Čuvam te”, koja za glavni cilj ima konstantnu povezanost deteta i roditelja. U situacijama opasnosti, dete kroz samo jedan klik može potražiti pomoć svojih roditelja i poslati im tačnu lokaciju na kojoj se nalazi.

U OPASNOSTI

Aplikacija je besplatna i dostupna svakom detetu i roditelju u Srbiji, a ono što je izdvaja, osim činjenice da je jedinstvena u regionu, jeste njena jednostavnost i izuzetno lak način korišćenja, koji je apsolutno prilagođen potrebama deteta.

UMESTO ZAVRŠNE REČI

Mladen Šarčević

MINISTAR PROSVETE, NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA

MORAMO DA UDRUŽIMO RESURSE KAKO BISMO DECI OSIGURALI BEZBEDNO ODRASTANJE

Svaki slučaj nasilja pokazuje da svi mi odrasli treba ozbiljno da radimo i preduzimamo sve što možemo da naša deca odrastaju u bezbednim uslovima. Da sagledaju da su konflikti sastavni deo odrastanja i života, ali i da nauče da sukobe mogu da rešavaju mirno, konstruktivno, uvažavajući i razumevajući sebe i druge. To je zadatak prvenstveno porodice koja je prvi vaspitač deteta i treba da bude oslonac i pozitivan uzor u životu, ali i čitavog društva – dakle i nas koji u vrtićima, školama, domovima učenika radimo sa decom i mladima.

Znamo dobro da ima dece i mlađih koji trpe nasilje, onih koji ga vrše, ali i onih koji to posmatraju, koji znaju šta se događa, a ne reaguju. Želimo na to da utičemo, da promenimo - da svako reaguje, ne trpi, da spreči, zaustavi nasilje. Niko ne treba da toleriše bilo koji oblik nasilja. Važno je da o nasilju govorimo da bismo znali šta se događa i da bismo zajedno našli i primenjivali najefikasnije aktivnosti i mere za njegovo smanjivanje.

Insistiramo na sprovođenju preventivnih aktivnosti, tražimo da budu primerene uzrastu dece, da se savesno i odgovorno sprovode. Da se sa reagovanjem, kada se nasilje dogodi, ne čeka, već deluje odmah i najefikasnije moguće. Za zaposlene u škola-ma organizujemo interaktivne obuke, predavanja, diskusije, tribine sa ciljem razvijanja njihovih kompetencija za kvalitetniji rad u ovoj oblasti.

Planiramo da početkom 2018. godine obučimo novu grupu saradnika da bismo osigurali što bolje kapacitete za rad SOS telefona. Takođe, u saradnji

sa UNICEF-om kao podršku prevenciji nasilja i reagovanja u slučajevima nasilja angažovaćemo 100 spoljnih savetnika, uglavnom psihologa i pedagoških. Kada u nekoj ustanovi dođe do nasilja, Ministarstvo uključuje sve svoje kapacitete (stručnjake za zaštitu od nasilja, savetnike, inspekcijsku službu).

Cilj nam je da analiziramo i sagledamo događaj, osiguramo da se nasilje ne ponovi, istražimo uzroke, utvrđimo odgovornost i preuzmemo sve mere u skladu sa utvrđenim činjenicama. Ovakav pristup nam daje podatke za unapredavanje i razvijanje različitih preventivnih mera i razvijanje mehanizama za pravovremeno reagovanje.

Odgovornost svih koji se bave decom izuzetno je važna, ali nam je svima jasno da nije na potrebnom nivou. Zbog toga smo Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja posebno propisali odgovornost roditelja za uključivanje u sve oblike vaspitnog rada škole, odgovornost škole, odnosno zaposlenih za kršenje zabrane diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.

Predviđeli smo i društveno koristan i humanitarni rad kao mehanizam za razvijanje odgovornosti i izgradnju pozitivnog sistema vrednosti. Pojačali smo i mere, odnosno kaznene odredbe u slučaju nepoštovanja zakona.

**ODGOVORNOST
SVIH KOJI SE
BAVE DECOM
IZUZETNO JE
VAŽNA, ALI
NAM JE SVIMA
JASNO DA NIJE
NA POTREBNOM
NIVOU**

Smatramo da je neophodno da se čitavo društvo, svi sistemi aktivno uključe i udruže svoje resurse. Ulogu medija vidimo kao posebno značajnu i odgovornu. Upravo zbog toga smo pokrenuli inicijativu, formirali interministrarsko telo za zaštitu dece od nasilja i krenuli sa aktivnostima.

Želimo da udružimo sve raspoložive resurse i sistematskim, doslednim radom osiguramo našoj deci bezbedno i podsticajno odrastanje. Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i ja lično, čemo u to biti potpuno uključeni.

**MINISTARSTVO PROSVETE, NAUKE I
TEHNOLOŠKOG RAZVOJA BROJNIM
AKTIVNOSTIMA ISKAZUJE PUNU
POSVEĆENOST ZAŠТИTI DECE I UČENIKA
OD NASILJA. TO JE JEDAN OD PRIORITETA
U NAŠEM RADU.**

prof. dr Ratko Božović

SOCIOLOG

PORODICA JE PRESTALA DA BUDE KOLEVKA LIČNOSTI

Ponovo i ponovo saznajemo o vršnjačkom nasilju, svakodnevno. Ono je sve drastičnije i neočekivanije. To već postaje konstanta našeg konfuznog svakodnevlja i nepresušni materijal za crne hronike. Pored mnoštva brutalnog ponašanja, čitamo u novinama da je iz niške škole "Sreten Milinković Mika" otac bio primoran da ispiše sina zbog toga što nije bio zaštićen od nasilja vršnjaka. Da bi sve bilo još šokantnije, to se, eto, dogodilo u školi u kojoj je nasilje trpeo Aleksa Janković, koji je, na kraju, izvršio samoubistvo. Tako se na istom mestu događa nasilje, kao da mu ništa nije prethodilo.

I dok se suočavamo sa najrazličitijim oblicima nasilja neprestano se prisećam iskustva još iz odmaklih devedesetih godina prošlog veka. Beogradski književnik posao mi je roman da ga preporučim za objavljanje. U njemu je tema nasilja bila dominantna. Ponajviše je bilo neverovatnog vršnjačkog nasilja.

Pored međusobnog gloženja, deca su se isticala u mučenju životinja. Usijanim šipkama pržili su oči mačkama i psima. Užasna slika! Iako zanatski besprekorno napisan, roman mi se učinio i previše naturalistički i nestvaran. To sam autoru i rekao. Na moju primedbu, ljutito mi je odbrusio da ne moram roman da preporučim ali

da je on, kao pisac stvarnosne proze, zabeležio samo ono što je video da tinejdžeri rade na Novom Beogradu. Vreme prolazi, a ti nasilnici su već sada verovatno porodični ljudi, ako u međuvremenu nisu postali ovejani kriminalci i zaglavili u zatvoru, a možda svoj životni put ostvaruju u belom svetu kao uvažene persone. I dok se danas svakodnevno susrećemo sa javnim nasiljem, porodičnim nasiljem, nasiljem u školi, a posebno vršnjačkim nasiljem, koje je dobilo neprirodne i nezapamćene razmere, ne mogu da izbrišem iz pamćenja stravične slike nasilja opisane u romanu, koji se bavio našim devedesetim godinama minulog veka i to u našem velegradu.

Turbulencije društvenog propadanja u nas urušili su i minimalnu porodičnu harmoniju. Konfuzija u porodičnoj lestvici vrednosti poremetila je životni stil i osporila uspostavljanje individualnog i društvenog identiteta. Porodicu preplavljuju teskoba, beznađe, apatija, stres i strah.

Nasilje u porodici je toliko učestalo zbivanje da se već može govoriti o izrazitoj porodičnoj patologiji i dramatičnom porazu ljudske uzajamnosti. Postalo je jasno da, kad nema stabilne društvene zajednice, nema ni stabilne porodice ni njenih civilizacijskih temelja, ni kultivisanog uzrastanja njenih članova. Porodica

je, inače, i po mišljenju svetskih istraživača prestala da bude kolevka ličnosti. Takvo zapažanje relevantno je i za našu porodicu u odnosu na njenu tradicionalnu skalu vrednosti.

Naraštaji koji pristižu, ne samo da se teško mire s porodičnim autoritetima nego ne pristaju na njihov vrednosni sistem. Za njih je postala važnija medijska i vršnjačka identifikacija nego uticaj roditelja. Tu se dogodio i razilaženje roditelja i dece u prihvatanju i vrednosti. Generacije koje pristižu uče se nasilju u devastiranoj porodici i izvan nje u svakom trenutku postojanja. U nas nema nijedne forme života u kojoj ne vlada nasilje. Bauk nasilja kruži, neprestano. Nezaustivo!

Savremena škola, nažalost, nije više ni mentalna ni vaspitna labaratorijska institucija neophodna za oblikovanje obrazovane, celovite i zrele ličnosti. Međusobno zlostavljanje učenika dobija absurdne razmere. Štaviše, ni nastavnici nisu zaštićeni. Roditelji u svojoj bolećivosti prema svojim naslednicima nisu spremni da podrže ugrožene nastavnike. I kad roditelji ne saraduju sa nastavnicima, onda je očekivan front između pristrasnih roditelja i ugroženih nastavnika. A kad je teško reći da li je prisutnije fizičko, psihološko, seksualno ili verbalno nasilje, onda su stvari otišle daleko i mimo

kontrole. Petogodišnje istraživanje stavova mladih u Srbiji do osamnaest godina starosti ukazuje na društvenu atmosferu u njihovom uzrastanju. Oni najčešće podržavaju etnički čistu državu, neskloni su ateistima, nasilni su prema pripadnicima drugačije seksualne orientacije, a odlikaši su im neomiljeni likovi!

Ovde je već komentar suvišan.

U vršnjačkom nasilju u školi i van škole, po pravilu, oblikuje se slika nasilnika, koji je najčešće stariji, fizički jači, osioniji i suroviji od svih drugih, uvek spreman da proizvede i emocionalno i fizičko povredjivanje podredenih, da sadistički maltretira i svoje privrženike, da ih dovede do mazohističkog samoponižavanja, da ih stavi u položaj bespomoćne žrtve i poražavajućeg straha. Tako siledžija postaje protagonista bezobzirne moći koju je proizvela njegova nesigurnost i frustracija ili nedostatak empatije prema drugome.

A kad to postane, teško ga je vratiti na put kojim se stiže do najboljih individualnih potencijala. To je i razlog što prevencija i suzbijanje pojavnih oblika nasilja mora postati temeljna strategija svakog civilizovanog društva. Kad se shvati da je prevencija najbolji lek i delotvorna društvena mera, onda se ne čeka na posledice koje su najčešće nepopravljive.

Dragana Ćorić

■ DOCENT PRAVNIH NAUKA
I KREATOR „ALEKSIНОG ZAKONA“

mr Ljubica Bogetić

■ PSIHOLOG I PSIHOTERAPEUT

SVI SMO NA ISTOJ STRANI I SVE MOŽEMO, ALI ZAJEDNO

Kroz celo detinjstvo sam slušala „kada te neko napadne, a ti mu vrati“. Niko nije spominjao odbranu, fizičku ili verbalnu silu primerenu za odbijanje dalje napađa, koji će dati dovoljno prostora i vremena napadnutom da potraži pomoć i podršku starijih. „Ko te udari jednom, ti ga udari jednom i još jednom, da znaju da se ne kače više sa tobom. Ako te opsuji jednom, a ti ih opsuji dva puta i to drugi put još gadnije i još uvredljivije nego oni tebe.“

Napad nije i ne može biti najbolja odbrana, koliko god se mi kleli u vrednost i ispravnost te narodne poslovice. Kad je pao prvi udarac, ili uvreda, ti si postao/la žrtva. Onog momenta kada si zamahnuo/la drugi put prema svom napadaču ili kada je drugi put preko tvojih usana preletela psovka, ili onda kada si postovao na nekoj od društvenih mreža uvredljiv komentar - i ti si postao/la nasilnik/nasilnica, kao i tvoj napadač.

U 20. veku se pod nasiljem smatralo samo fizičko. Premda je i ono bilo zamaskirano još jednom narodnom poslovicom, „Ko se bije, taj se voli“. Bilo je potrebno dosta godina, napora i nažalost, tragičnih ishoda da bismo osvestili, barem jednom delu naroda, da ljubav je jedna od najlepših i najplemenitijih emocija i da njen ispoljavanje nikako ne sme da boli.

U 21. veku se suočavamo sa elektronskim vidom nasilja, koje u sebi sadrži i seksualno, i psihičko nasilje, i diskriminaciju. Najgora posledica tog nasilja je poraznija od direktnog fizičkog nasilja. Govorim o ujedinjenom psihičkom i fizičkom nasilju usmerenom prema pojedincu/pojedinku, koje rezultira njihovim oduzimanjem života.

A reče Matija Bećković da „dete i smrt, to jednostavno ne ide zajedno“.

Nije jednostavno reći „Ne čini zlo drugome“. I nije dovoljno samo to reći, već je potrebno živeti takvu rečenicu svaki dan. I uvek, što brže i efikasnije kazniti prekršioce te zapovesti, čime bi mu/joj pokazali da bezbednost svake osobe, a posebno deteta, cenimo najviše na svetu. I razmišljati, konačno o žrtvi, njenoj/njegovoj porodici i procesu opravka, ako je on uopšte moguć.

Sve ovo možemo samo zajedno. Sa nadležnim državnim organima. Svi smo, na istoj strani. I nevladine organizacije, i opštinski saveti roditelja koji su konačno postali zakonska kategorija, i koordinaciona tela za bezbednost dece u školama... Na strani bezbednog detinjstva, bezbrižnog zaljubljivanja i svih onih šarenih ocena koje se dobijaju tokom odrastanja.

FOKUS PREVENCIJE MORA BITI NA PROMENI LOGIKE

Činjenica je da u našem društvu ima sve više nasilja u školama i u porodici, sa čim je povezan i veliki porast delinkvencije, bolesti zavisnosti i drugih psihosocijalnih problema među mladima.

Da bi se uticalo na smanjenje svih ovih oblika psihosocijalnih problema, najvažniju ulogu ima primarna prevencija. Uzroci nasilja se pronalaze na prvom mestu u psihosocijalnoj dinamici unutar porodice, vaspitanju, modelima među kojima dete raste, a zatim i na stečenim socijalnim veštinama i načinima kontrole besa.

Jedan od najvažnijih faktora primarne prevencije jeste vaspitanje, poruke koji važni ljudi iz detetovog okruženja šalju deci i odnosi unutar porodice. Upravo zato je edukacija prvenstveno roditelja, a zatim i svih onih koji imaju uticaj na razvoj dece (vaspitača, učitelja i nastavnika) ključna u stvaranju zdravlja budućih generacija, jer oni su ti koji najviše utiču na formiranje ličnosti dece, a deca čine našu budućnost. Dosadašnji veliki broj preventivnih programa u školama dao je loše rezultate. Oni kojima to najviše treba izveštavaju da su im ti programi bili nezanimljivi, jer već dosta znaju o samom nasilju, ali ne i kako ga rešiti, i šta raditi umesto nasilnog ponašanja. Zato fokus preventivnih programa ne

treba da bude samo na informacijama o nasilju u školama, već na promeni unutrašnje logike mladih da nije u redu biti nasilan, da to nije poželjan model ponašanja.

Takođe, važno je predstaviti poželjan model ponašanja koji poseduje razvijene socijalne veštine, u sebi uključuje veštine kontrole besa, empatiju i razumevanje ponašanja i emocija drugih ljudi, a koji je u isto vreme dopadljiv mladima. Kada mlađi na njima zanimljiv način dođu do takvog zaključka, sami počinju da tragaju za drugim oblicima ponašanja i drugim načinima rešavanja konflikta.

Dakle, prvi oblik primarne prevencije je prvenstveno edukacija roditelja, o načinima vaspitanja, vaspitnim porukama i modelima koji se predstavljaju deci. Drugi oblik primarne prevencije je direktan rad sa mladima na promeni svoje unutrašnje logike i izboru zdravih, funkcionalnih i produktivnih modela ponašanja, kao i na učenju socijalnih i komunikacionih veština i kontrole besa. Kada mlađi ljudi dođu do zaključka šta je poželjan model ponašanja u vršnjačkoj grupi, važno je da shvate da mogu da steknu „meta“ sposobnosti – emocionalne, socijalne i komunikacione veštine, koje su im potrebne, odnosno da se te veštine ne stiču samo u porodiци, već da mogu i da se nauče.

VRŠNJAČKO NASILJE RAZARA PRVO DETE, A ONDA I SAMO DRUŠTVO

Suočeni sa surovom eskalacijom vršnjačkog nasilja koje predstavlja alarm za svako društvo bez obzira na njegov socijalni status, fudbalska organizacija ne želi da bude samo nemi svedok događaja koji zahtevaju pažnju i brigu mnogih društvenih struktura.

Vršnjačko nasilje je sve učestalije i posledice su sve teže. I ono nije samo pojava nego problem. Slike verbalnog i fizičkog zlostavljanja dece u nekim školama, ali i na raznim sportskim događajima, posledica su i vremena u kome živimo, stila vaspitanja, načina komunikacije u porodici i javnom životu, okruženja u kome dete odrasta i stavova, vrednosti i normi tog okruženja.

I Fudbalski savez Srbije upravo zbog svega navedenog čini sve da mlađu populaciju usmeri ka spo-

rtu i fudbalu, jer oni sa svim svojim vrednostima imaju veoma pozitivan efekat u emocionalnom i socijalnom razvoju svakog deteta. Sport utiče na izgradnju karaktera, radnih navika i samodiscipline, tolerancije i poštovanju ličnosti, i bavljenje sportom ne može i ne sme biti trend, već realna potreba.

I svi zajedno, svako u svojoj zoni društvene odgovornosti, možemo i moramo da utičemo na ublažavanje uzroka i posledica vršnjačkog nasilja koje deluje razarajuće prvo na dete, a onda i samo društvo u kome nasilje nije pojava nego problem...

Samo zajedničkim radom možemo postići da naša deca odrastaju u bezbednom okruženju, kontstantno im ukazujući na značaj prijateljstva i tolerancije. Jedino tako će odrasti u ljude na koje ćemo svi biti ponosni.

KK Crvena zvezda MTS deo je akcije koju sprovodi medijska kuća „Srbija danas“ pod simboličnim nazivom „Drug nije meta“. Svrha kampanje je sasvim jasna, da se stane na put vršnjačkom nasilju koje se nažalost prečesto dešava u našoj sredini. Krajnje je vreme da svi glasno kažemo – Stop vršnjačkom nasilju!

Crvena zvezda kao klub, čini mnogo da podigne svest o ovom veoma prisutnom problemu među nama. Kroz svoju školu košarke koja okuplja veliki broj mališana koje spaja strast prema crveno-belim bojama, košarci i želji za druženjem. Pomenućemo samo brojne potpuno besplatne košarkaške radionice, javne časove škole košarke, zatim akciju Crvene zvezde mts zajedno sa Evroligom u okviru projekta „One Team“ gde su predstavnici Specijalne Olimpijade Srbije imali priliku da stišu

košarkaško znanje, ali i prijateljstva za ceo život... U svim navedenim akcijama učestvovali su i polaznici Škole košarke Crvene zvezde.

Mladi košarkaši su imali priliku da od Zvezdinskih trenera i njenih prvotimaca dobiju vredno košarkaško znanje, ali i podižu svest o društvenoj odgovornosti i uvide značaj timskog rada i timskog duha u svim rezultatima koje postiže Crvena zvezda mts. Želja Kluba je jasna.

Cilj je da se svi članovi Zvezdinog sistema, ali i njeni navijači i svi koje crveno-bela boje okupljaju stečene vrednosti prenose i na svakodnevni život. Danas na terenu, a sutra u školskoj klupi, u parku, u gradskom prevozu, na poslu... Drug na terenu čuva ledja kada popusite u odbrani, on će prvi prići kada se okliznete i padnete i biće najveća podrška kada promašite šut za pobedu. Drug je podrška i DRUG NIJE META.

DRUG JE
PODRŠKA
I DRUG NIJE META

Vladimir Vanja Grbić

ODBOJKAŠ

Poslednje godine sa sobom su do nele nešto veoma opasno i veoma loše za civilizaciju uopšte - vršnjačko nasilje. Razumljivo je da deca imaju višak energije i da taj višak energije negde treba da potroše. Međutim, vrlo često taj višak energije zbog nesmotrenosti i nesvesti može da preraste u ozbiljno nasilje nekada, nažalost i sa letalnim ishodom.

Deca se igraju i njima je sve igra. Poznavanje pravila igre pomažu da se deca ne povrede ili da grade sebe na pravi način. Tako sam i ja odrastao. Igrajući se i odrastajući kroz igru. Te igre nisu uvek bile bezbedne, ali smo to tek posle shvatili – deca, naročito, dečaci pokušavaju da ispadnu face, frajeri. I to rade na najlakši način, silom. Frajer ili faca nije onaj ko prkosí autoritetu ili ne radi ono što je zadatak, već onaj koji uradi zadatak vrhunski i lako.

Dokazivanje sopstvene superiornosti silom ili maltretiranjem drugih mogu samo slabići, oni koji nemaju ama baš nijedan drugi kvalitet. Životinjski. Pravi drug pruži ruku. Pravi drug zagrli. Pravi drug pogura i pridrži slabijeg. Da bi se igrali sa zadovoljstvom, moraju svi da se raduju.

Sport može mnogo da pomogne deci ako je usmeren ka njihovom razvoju i usmerenju njihovog usavršavanja kao ličnosti, razvijanju timskog duha, kolegjalnosti, zajedništva... Nedostatak fizičke aktivnosti kod dece podstiče potrebu za dokazivanjem i pražnjenjem energije na neki drugi, manje prikladan način. Moramo deci biti primer kako da se ophode prema drugima, kako da saraduju, kako da grade zajedništvo i prijateljski tim, odnosno okruženje. Time što će prihvati i razumeti

TRČIMO TRKU SA VREMENOM U KOME IMA MNOGO IZMENJENIH VREDNOSTI

druge, imati strpljenja da ne bude uvek sve po njihovom, prvi su koraci ka emocionalnoj zrelosti.

Trčimo trku sa vremenom u kome ima mnogo izmenjenih vrednosti, gde pravi drugari i dobra deca nisu in. Roditelji ne poznaju svoju decu i ne priznaju nikad da su ona problem, već traže opravdanje u drugima, do mere da budu ponosni ako se njihova deca potuku ili nekoga pretuku.

U školi nastavnici i direktori peru ruke tražeći izgovore da se nešto desilo van škole ili da će dati ili uvesti neki dobrotvorni rad, razgovor sa psihologom ili pedagogom...

Nastavnik više nije autoritet. Roditelj više nije autoritet. Današnje društvo je bazirano na veoma pogrešnim principima. Ko će da vaspita našu decu? Niko drugi do nas samih. Nisu ona „tamo nečiji problem“. Koliko dece smo mogli da spasimo do sad? Koliko njih nas obavezuje da zbog nekog Alekse moramo da reagujemo i kažemo „Sad je dosta“. Da li smo postali toliko licemerni da nas ne dotiče ništa do nas, a možda će se već sutra isto desiti i nama - a tada će nam svi biti krivi.

Deca su naša budućnost i naša najbolja investicija. Za njih treba raditi, živeti i ulagati. Na pravi način uz prave vrednosti isticati one koji to zaista zaslužuju, a ne delinkvente koji će sutra postati još veći jer smo mi slabi.

**DECA SU NAŠA
BUDUĆNOST I
NAŠA NAJBOLJA
INVESTICIJA.
ZA NJIH TREBA
RADITI, ŽIVETI
I ULAGATI. NA
PRAVI NAČIN UZ
PRAVE VREDNOSTI
ISTICATI ONE
KOJI TO ZAISTA
ZASLUŽUJU**

**MOJE DETE JE PRETRPELO NASILJE
- ŠKOLA NE REAGUJE, RODITELJI SE
POVLAČE. JA NEĆU DA REŠAVAM
PROBLEM NA ISTI NAČIN. MORAMO
BITI UZORI SVOJOJ DECI.**

Zarad sve naše dece probudimo se i recimo NE vršnjačkom nasilju. Recimo NE takvom površnom načinu života. Jer sutra će možda baš vaše dete biti neki Aleksa...

Moje dete je pretrpeло nasilje. I trpi nasilje. Škola ne reaguje, roditelji se povlače. Dokle... Ja neću da rešavam problem na isti način.

Moramo biti uzori svojoj deci. Zbog njih, ali i zbog nas.

Marija Žeželj

YOUTUBE INFLUENCER

Bila sam zaista srećna kada sam pre par dana srela dobru prijateljicu iz detinjstva. Išle smo zajedno u osnovnu školu, provodile bezbrižne dane u dvorištu iza zgrade u kojoj sam živela do samo pre godinu dana. Nismo se dugo videle. To je bila pričika da se na brzinu, onako s'nogu, ispričamo i prisetimo dragih prijatelja.

I da tada ona nije spomenula Marka, verovatno ga se ne bih ni setila. Živeo je u drugom delu grada, ali je ponekad, vikendom ili za vreme raspusta, dolazio kod bake i delio sa nama naše dvorište. Bio je tih, ali uvek nasmejan dečak. Crne, bistre oči imale su neki nestašan, ali dobranameran sjaj. Oduševljeno mi je pričala da Marko sada živi u inostranstvu, da je mnogo sladak, a izgleda i mnogo uspešan u školi. Vršnjaci su ga odabrali da bude u Parlamentu škole, da brani stavove svojih vršnjaka, da donosi bitne odluke koje su značajne za buduće đake te škole, da se

bori za prava i poštovanje dece. Sada više nisam sigurna da li sam dobro razumela svaku njenu reč. Misli su mi odlutale i vratile sećanje na jednu scenu od pre desetak godina.

Bila sam drugi ili treći razred osnovne škole. Bio je zimski raspust i sa drugaricom i njenom mamom sam se vraćala sa klizanja. Obožavam klijanje. Uvek sam uživala u zimskim čarolijama, porodičnom i prazničnom raspoloženju, kićenju jelke, ukrašenim ulicama grada, blještavim izlozima i mirisu pečenog kestena. Drugarica i ja smo sedele na zadnjem sedištu auta i veselo prepričavale događaj od pre samo pola sata. Objasnjavale njenoj mami kako su nas neki dečaci gurkali na ledu i kao slučajno se sudarali sa nama. Glumile smo zabrinutost, ali se i kikotale u isto vreme. A zatim sam na sledećem skretanju pogledala kroz prozor. Ugledala sam Marka. Bila je noć. Stajao je ispod ulične svetiljke nepomično. Prepoznala sam njegove

PODELIMO SVE ŠTO NAS MUČI I TIŠTI - TAKO ĆEMO OTERATI STRAH

AKO NE
SUZBIJAMO
NASILJE VEĆ
STOJIMO SA
STRANE KAO NEMI
PROMATRAČI,
KAKO ĆEMO
ZAŠTITITI ONE KOJE
SU OKRUŽENI SA
FIZIČKI JAČIM OD
SEBE? PRIČAJMO
O TOME SA
PRIJATELJIMA,
RODITELJIMA,
UČITELJIMA.

PODIGNIMO GLAVU I PONOSNO
POKAŽIMO KOLIKO JE SVAKO OD
NAS VREDAN PAŽNJE I POSEBAN
NA SVOJ NAČIN.

crne oči, koje se ovoga puta nisu smešile. Bio je okružen sa tri dečaka koji su imali kape na glavi i bili umotani u šalove. Čutao je i gledao u njih. Oni su vikali, pretili i dizali ruke, lupali se pesnicama u grudi. Za tih par sekundi koliko sam videla, činila mi se obična dečja prepirkica.

Sada se pitam zašto mi je i posle toliko godina ta scena jasno urezana u sećanje? Možda zato što je nikada nisam komentarisala, jer ništa konkretno loše nisam ni videla. Pitam se da li je zaista prošlo sve bez posledica po Marka? Da li se i on seća te večeri? Da li je zbog toga bio još čutljiviji i nakon osnovne škole otišao u inostranstvo na dalje školovanje?

U poslednje vreme se sve više spominje koliko je vršnjačko nasilje prisutno u školama i na ulici. Ima veliki broj uspešne i talentovane dece, dobrih sportista, vrednih đaka, a ipak se priče o nasilju i nepravdi brže i glasnije prenose. Ako ne suzbijamo nasilje, već stojimo sa strane kao nemi promatrači, kako ćemo zaštiti one koje su okruženi sa fizički jačim od sebe? Pričajmo o tome sa prijateljima, roditeljima, učiteljima. Glasno izgovorimo i podelimo sve što nas muči i tišti! Tako ćemo oterati stah, tako ćemo se suprotstaviti onima koji žele da nam naude. Podignimo glavu i ponosno počažimo koliko je svako od nas vredan pažnje i poseban na svoj način. Potre-

ban nam je svet u kome će se ceniti prave vrednosti, trud, talenat i u kome će se svaka vrsta nasilja i netolerancija osuditi. Budimo puni ljubavi, delimo je. Ljubav se deljenjem umnožava. Budimo pozitivni.

Voli vas Marija Žeželj.

Kristina Radenković

■ NOVINAR, TV VODITELJ

Vršnjačko nasilje nije samo problem današnjice, i problem samo naše države nego je to svetski problem odvajkada. Pogoda sve države, sve nacije i svačije vreme. Jedina prednost današnjice su mediji, ekspanzija interneta i spremnost nacija da se suoči sa tim problemom.

I sama žrtva vršnjačkog nasilja na sreću ne fizičkog, ali psihičkog, na nesreću i svedok vršnjačkog nasilja nad drugarima, smatram da se ono nikad ne može iskoreniti. U tom osetljivom periodu, kada iz svog kruga porodice napravite za sebe tako malog, veliki korak u društvo i prisiljeni ste na socijalizaciju u ogromnom kolektivu, ubrzo shvatate da se sličan

sličnom raduje i da je važno biti deo grupe. Bilo koje.

U tu grupu ulazite formirani od strane najbližih. Izgovarate ono čemu ste naučeni, sledite instinkte koje su Vam roditelji usadili, verujete u to da oni najbolje znaju i tako mali i još neoformljeni kao osoba zнате samo za porodični kodeks ponašanja. Tu nastaje problem.

Deca koja se osećaju inferiorno u odnosu na druge, na bilo koji način, intelektualni, finansijski ili emocionalni najviše ispoljavaju agresiju pokušavajući sebe tako da izdignu na čelo grupe. Deca su u tom periodu ogledalo situacije kod kuće.

Još uvek ne mogu da se oporavim,

POZIVAM MEDIJE DA OBJAVE SVAKI SLUČAJ VRŠNJAČKOG NASILJA

od prošlogodišnjeg slučaja spaljivanja živog čoveka, i nemoći države da se izbori sa tim vinovnikom samo zato što je maloletnik i zato što nadležne službe ne mogu da uđu u trag roditeljima.

Ovaj slučaj nije usamljen i samo zahvaljujući medijima svedoci smo svakodnevног vršnjačkog nasilja, u osnovnim i srednjim školama. Kako nema adekvatne kazne za maloletnička lica i kako se identitet delikvenata ne sme objaviti zbog njihove starosne dobi, smatram da je rešenje kažnjavanje roditelja i javno iznošenje njihovog identiteta u medijima kao i sprovođenje adekvatne kazne. Nedopustivo je da ljudi koji su formirali, hteli ne hteli, agresivno dete, prolaze nekažnjeno. Putem medija i shvatamo da za sve delikvente koji zlostavljaju svoje vršnjake na bilo koji način, ne postoji adekvatna kazna. I da sve ostaje na usmenim ukorima i da je žrtva primorana da sreće svog zlostavljača.

Pozivam svakog roditelja čije je dete žrtva vršnjačkog nasilja, da svaki put, bez odlaganja iznese celu priču u medije. Samo tako, javno posramljeni, vinovnici i njihovi roditelji mogu da osete makar delić onoga, što je žrtva preživelaa. Pozivam medije, da svaki slučaj, pa i onaj „klempave su ti uši“ objave, jer svaka situacija, prijatna ili neprijatna, u tom osetljivom

**POZIVAM MEDIJE,
DA SVAKI SLUČAJ,
PA I ONAJ
"KLEMPAVE SU TI
UŠI" OBJAVE, JER
SVAKA SITUACIJA,
PRIJATNA ILI
NEPRIJATNA, U
TOM OSETLJIVOM
PERIODU ŽIVOTA,
ODREĐUJE TIP
OSOBE U KOJU ĆE
DETE IZRasti.**

**KAKO NEMA ADEKVATNE KAZNE ZA
MALOLETNIČKA LICA I KAKO SE IDENTITET
DELIKVENATA NE SME OBJAVITI ZBOG
NJIHOVE STAROSNE DOBI, SMATRAM DA
JE REŠENJE KAŽNJAVANJE RODITELJA I
JAVNO IZNOŠENJE NJIHOVOG IDENTITETA
U MEDIJIMA KAO I SPROVOĐENJE
ADEKVATNE KAZNE.**

periodu života, određuje tip osobe u koju će dete izrasti.

Čovek koji je mene zlostavljaо, psihički, čovek čija sam meta bila svaki dan u školi, jer volim da učim, jer nosim protezu, jer nisam „popularna“, danas radi kao socijalni radnik.

HVALA ŠTO BRINETE
O NAŠOJ DECI

SrbijaDanas.com

STOP VRŠNJAČKOM NASILJU

www.DrugNijeMeta.rs

DrugNijeMeta

www.SrbijaDanas.com